

TEDENSKA SLIKE

Štev. 41.

V Ljubljani, v sredo 27. oktobra 1915.

Leto II.

Navdušenje v Sofiji ob izbruhu bolgarsko-srbske vojne.

Vladimir Tresčec pl. Branjski:

Ferid.

Iz zlatih dni lajtnantskih v Bosni nekaj „zanimivega“?

Evo gospa!

Morete si li misliti morje kamenja? Kamorkoli dosežete z očesom — kamen, bel, siv, gol. In kamen do neba, najvišja mu gromada, ki se dotika azurnega modrila, se zove Velež. Izpod njega si zamislite med kamenjem jezero, na oko brezkrayne daljine, žolto, motno, polno rodovitnega peska, — zove se Blato.

To je scenerija, v kateri sem spoznal Feridbega, čakajoč za skalo vpada divjih rac. Čul sem dvesto korakov od sebe grmenje njegove puške, in ko se je zmrčilo in se je on pojavil izza pečine v sijaju mlade mesečine, se mi je zdel kakor velikán s topom na rami.

Njegova puška je bila resnično daljša od metra, a cev debela ko otroška roka. Posmihal sem se, jaz, posestnik lahke lancasterke z dvema cevima in z dvema streloma v minuti! No, ko sem videl, da nosi Feridbeg polno torbo rac, — sem se mu odkril in postala sva dobra tovariša. Ker vedite, na lovu se sklepa najhitreje prijateljstvo; tu je srce polno in se razlije. Zato lov ni za gospe, ki žele ostati krepotne.

Tisto jesen sva se našla gotovo vsaki dan v Blatu, a v onem času je baš izbruhnil upor v Hercegovini zaradi prvega novačenja.

„Pa si junak!“ mi reče Ferid, „da smeš sam semkaj.“

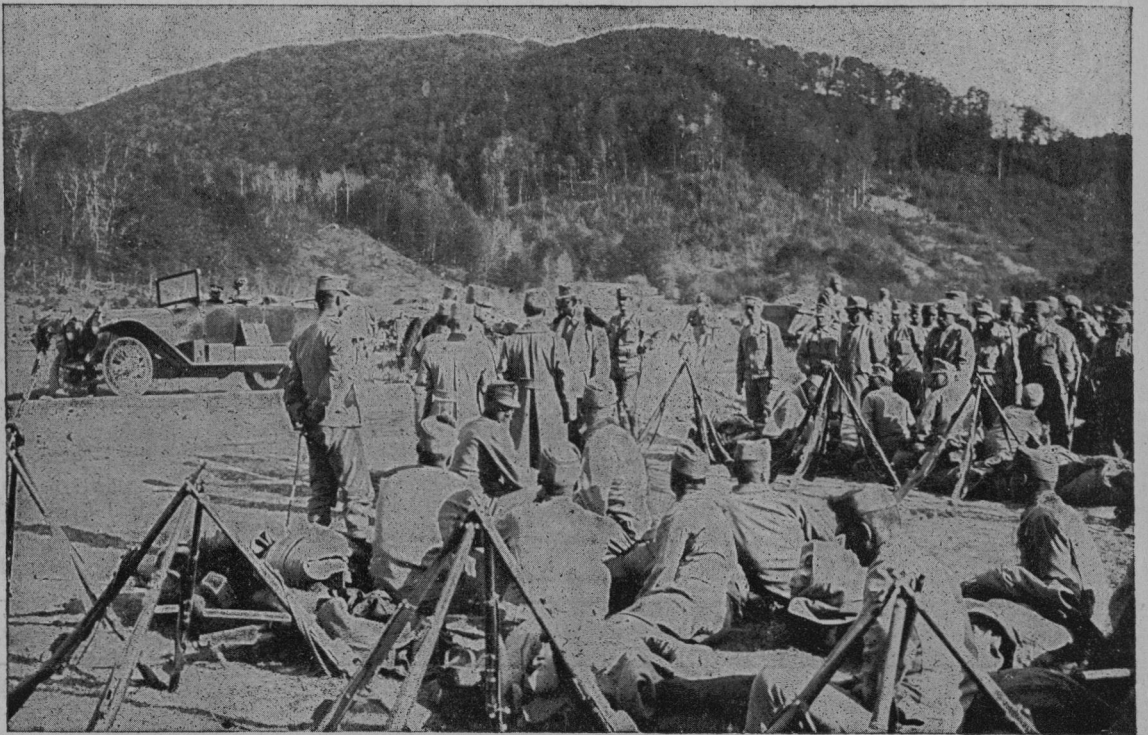
Jaz se glasno zasmejem:

„Je li junaštvo ne skrbeti za življenje? Kaj me briga! Danes sem — jutri me ne bo.“

„Resnica,“ reče Ferid, a na očeh sem mu videl, da iz takta ne ugovarja, toda ne misli kakor jaz.

Najinemu občevanju so se čudili i častniki i Feridova okolica. On v ostalem ni pogledal niti pozdravil nobenega „Švabe“ razen mene. Bil je ponosen Hercegovec, vaje stletne svobode in gospodstva.

Služba me je na nekaj dne ločila od Feridbega. Ustaši so bili v okolici zopet pobili nekega našega poročnika in štiri vo-

Z goriškega bojišča: Rezerva naše vojske v taborišču za vojno fronto.

jake. Gotovo vsa mostarska posadka je bila na pogonu.

Nekega popoldne, — izza dneva, vročega ko pri nas v juliju, a bili smo že v oktobru — sem dospel s svojo četo k nekemu selcu pri Blagaju.

Približavši se prvi koči, opazim ondi veliko četo vojske, cel bataljon. Polkovnik me ugleda in mi dovikne očividno vesel: „Einen haben wir schon!“ (Enega že imamo!)

Tudi jaz se razveselim in pozabim hipoma vse muke dneva: evo, maščevali bomo poginole tovariše!

„Dort steht er, jetzt wird er erschossen!“ (Tamle stoji, zdaj bo ustreljen) doda moj polkovnik, dobro rejen, rdeč brat Poljak.

Ozrem se tja, a ondi se je naslonil ob zid zvezanih rok Feridbeg ter je gledal v nebo.

„Je li mogoče?“ vzkliknem nehote. „Ali so bili tukaj kakšni dokazi?“

Polkovnik se nasmeje: evo jih! Na nekem kamnu sta sedela dva človeka sklonjene glave, begajoča z očmi zdaj tja, zdaj sem. Bila sta dva kmeta Feridbegova, ki sta napeljala vojsko na njegovo selišče ter sta pričala — ena kri in en jezik! — da sta videla s svojimi očmi, kako je Feridbeg s svojo risanico meril na našega častnika in ga zadel izza skale, da je padel na tla.

Meni se je vrtelo v glavi. Fanatska, stoletna mržnja kmetov proti svojemu begu mi je bila znana dovolj, da sem takoj posumil o verodostojnosti teh „prič“. Začnem izpraševati človeka, upajoč, da so ju tujci morda krivo razumeli. Toda ponovila sta svojo trditev. A še nista dogovorila, ko je tam ob zidu, izza mojih ledij, nekaj zarjavelo:

„Lažeta!“

Ko sem se okrenil, je stal Feridbeg zopet zvezanih rok, z očmi k nebu obrnjenimi in dvignjene glave.

Priči sta se mu zasmejale v brk. Nagrado sta imela že v žepu.

Tedaj pristopim bliže k Feridbegu: „Zakaj se ne braniš, človek?“

In ne da bi me pogledal, je odgovoril: „Mene niti ne vprašajo, nego le onadva lopova. Bodi, nedolžen izgubim glavo.“

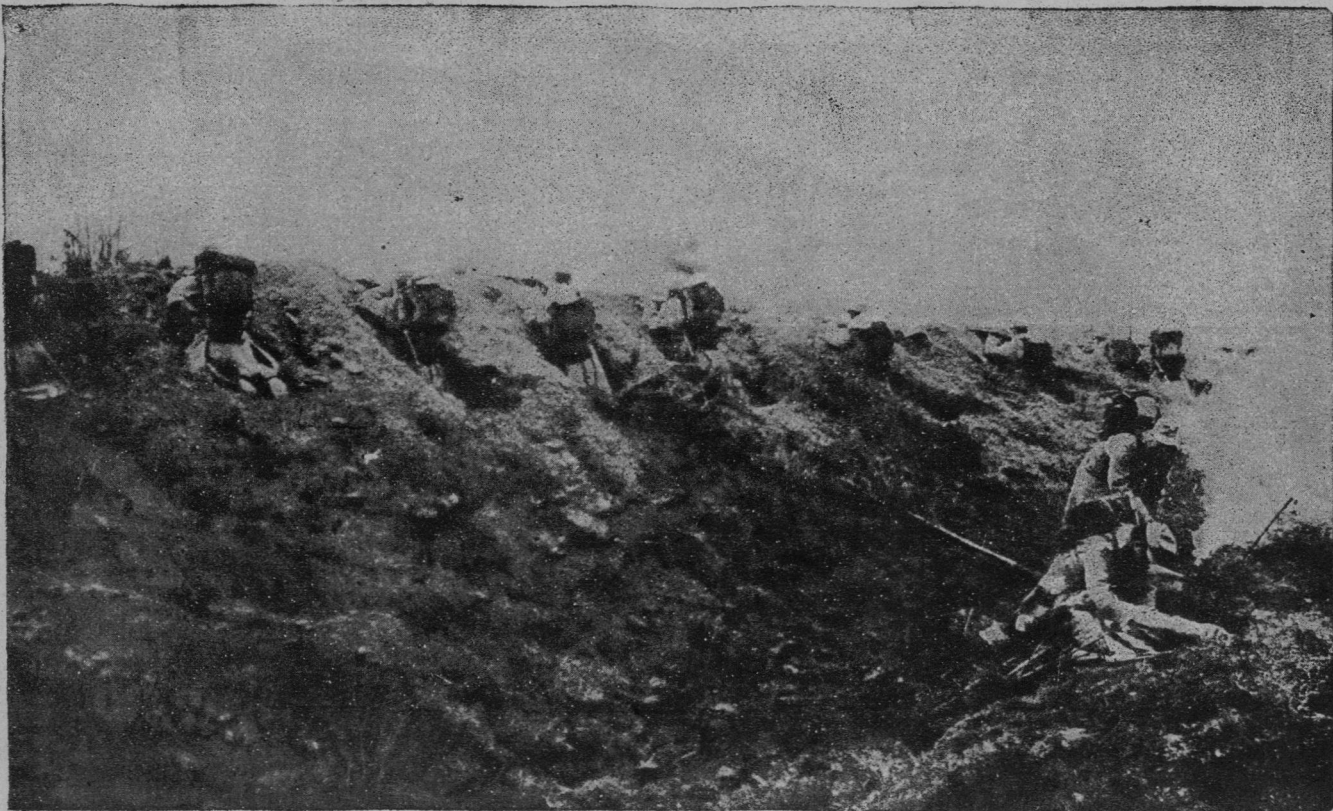
Kakor je stal tu ob zidu, vzravnan, visok, miren, se mi je zdel heros, mučenik. Mene je zazebló v srce, — vi veste, gospa da je mehko! — Okrenem se k polkovniku, ki je bil medtem že odredil, da se izberejo strelci in postavijo.

Katerega dne in katere ure je poginil častnik Rančič?“

„Predvčerajšnjim... v sredo popoldne do noči je bil Feridbeg z mano na lovu v Blatu!“

„Kaj, to ni mogoče!“ vikne polkovnik razočaran.

(Dalje prih.)

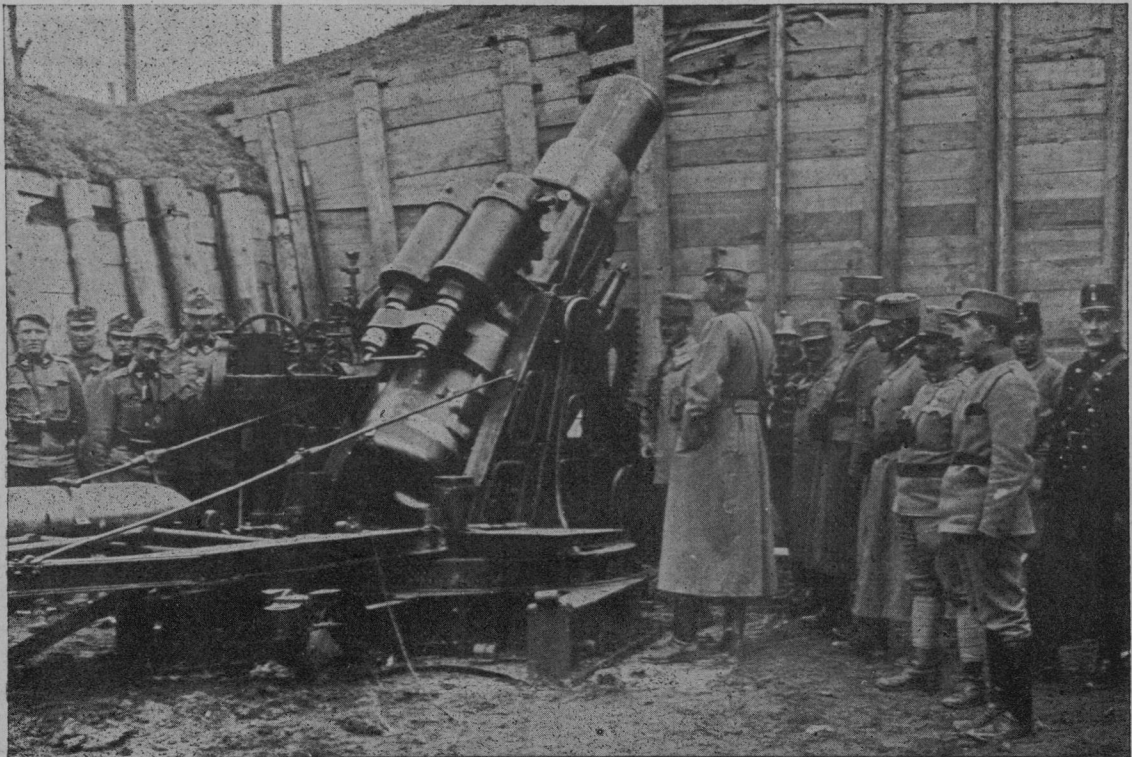
Na Dobrdobski planoti: Naši v strelski poziciji — na desni spodaj obvezuje vojak ranjenega tovariša.

Ruska mesta, v katerih žive kot vojni ujetniki naši vojaki.

Kakor so v naši državi neštivilni ruski, srbski in laški vojni ujetniki, tako živi tudi na Ruskem nekaj naših vojakov v vojnem ujetništvu. Marsikdo, ki ima tam daleč na vzhodu svojega sina, brata, moža, očeta ali prijatelja, želi vedeti, kje je in kakšno je mesto, kjer čaka njihov dragi svobode. Zato naj prinesemo nekaj informacij.

Podnebje na Ruskem se večinoma znatno razlikuje od podnebja v zahodni Evropi in torej tudi od podnebja v slovenskih krajih. V Evropski Rusiji je pozimi hujši mraz, a poleti tudi neznosnejša vročina. V Arhangelsku ob Sev. morju n. pr. se poleti ne more spati niti kraj odprtih oken in vrat pred polnočjo; a ta vročina traja le dva meseca. Takrat imajo ondi takozvane „bele noči“, ko je še ponoči le mračno, ne pa tema. Seveda narava v vsem jako hiti. V Moskvi vlada poleti popoldne do 1/2 4. ure toli neznosna vročina, da v tej dobi počiva vse življenje. Južno Moskve vlada seveda enaka ali še hujša vročina, a severno je že hladneje. Toda v isti Moskvi je pozimi povprečno 20° C ali 15 do 16° R, a včasih celo od 20—22° R mraza. No, v Astrahanu, kjer zori izvrstno vino, doseže vročina, kakor ob ustju Volge, 40° C, a tudi mraz 40° C. Taka temperatura vlada pozimi in poleti tudi na jugu Kavkaza, a še hujša v ruskem Turkestanu ali z Centralni Aziji. Ondi je ujetim hrvaškim vojakom pač zelo neprijetno, ker niso vajeni niti tolike vročine niti toli hude zime. Na severnem evropskem Ruskem vlada nedostatek žita, vode in cest, na južnem pa ni drv in pitne vode. Torej pošiljajo s severa na jug drv, z juga na sever pa žita, sadje, vino i. dr., ker ima jug več cest in železnic. V evropski Rusiji je zato tako mrzlo, ker je skoraj brez gorâ, da brijejo burje brez zadržka od Ledenega morja. Ako bi se raztezalo Uralsko pogorje preko Rusije od vzhoda proti zahodu, ne pa od severa proti jugu, bi bila Rusija brez svoje strašne

Z laškega bojišča: Nadpoveljnik južne armade proti Italiji, nadvojvoda Evgen pri naših topničarjih in velikem topu kalibra 30.5 cm.

zime; Karpati varujejo Ogrsko tako, da severno od Karpatov, t. j. po Galiciji, ne uspeva vinska trta, pod Karpati pa zori izborna tokajsko vino. Dalmacijo ščitijo gore Velebit in Dinarske planine, tako da rodi Dalmacija vino, smokve in datlje.

Toliko za splošno razumevanje položaja.

A zdaj na kratko nekaj podatkov o posameznih ruskih mestih in gubernijah,

1. Petrograd ima okoli 2.200.000 prebivalcev, leži višje od Stokholma na Švedskem ter se širi po kopnem in po otokih ob ustju Velike in Male Neve, ki se izliva v Finski zaliv. Ves Petrograd je preprežen s širokimi kanali, torej je poln mostov in nabrežij. Velika večina ljudi so Rusi, a mnogo je tudi drugih narodnosti, kakor po vseh velemestih. Poleti vlada ve-

lika vročina, pozimi (od oktobra do marca) hud mraz. Zato Petrograd ni zdravo mesto, dasi ima zelo široke ceste in velike palače, tovarne, cerkve, muzeje, univerzo i. dr. V petrogradski guberniji živi okoli 3 milijone ljudi, ki so po narodnosti Rusi, Esti, Finci, Nemci, Švedi, Malorusi, Poljaki i. dr.

2. Moskva ob reki Moskvi je mesto, kjer kronajo carja in se službeno zove prvoprestolna stolica in belokamena, ljudstvo pa jo nazivlja sveto mamico Moskvo (matuška Moskva). Tu je središče Velikih Rusov, kakor je Kijev središče Malorusov. Ima danes okoli 2 1/2 milj. prebivalcev, ker se je med vojno izselilo ali odšlo na vojno okoli 700.000 duš. Blizu Moskve so Vrabje gore, kar daje mestu prijaznejšo okolico. Podnebje je prav zdravo. Mesto je staro, velezanimivo in ima mnogo zgodovinskih znamenitosti. Univerzo, Kremelj, to so stare cesarske palače, nad 500 cerkev, mnogo tovarn itd. Ljudje so tudi ondi zelo mešani.

3. Tver (Tverj) leži severozahodno od Moskve na Volgi ozir. na pritoku Volge. Podnebje je zdravo. Prebivalcev je 80.000 in so v večini Velikorusi. Razen Rusov živi v Tverski guberniji okoli 100.000 Kurelov. Trgovina in obrt sta zelo razviti. Tver je sedež škofije.

4. Kostrom ob ustju Kostrome na Volgi, ima okoli 77.000 prebivalcev. Prekrasen razgled preko ravnine prav do Urala.

5. Nižnij Novgorod na hribu ob ustju Oke na Volgi, ima okoli 110.000 duš. Znameniti veliki sejmi od 27. julija do srede septembra. Takrat živi ondi do 300.000 ljudi iz Evrope in Azije. Poleg Rusov je tu 45.000 Tatarov in 56.000 Soliševe.

6. Kaluga, tovarniško mesto na Oki in Tula (130.000 duš) največje rusko

Na Doberdobski planoti na Goriškem: Naši hrabri vojaki uspešno odbijajo vse laške naskoke.

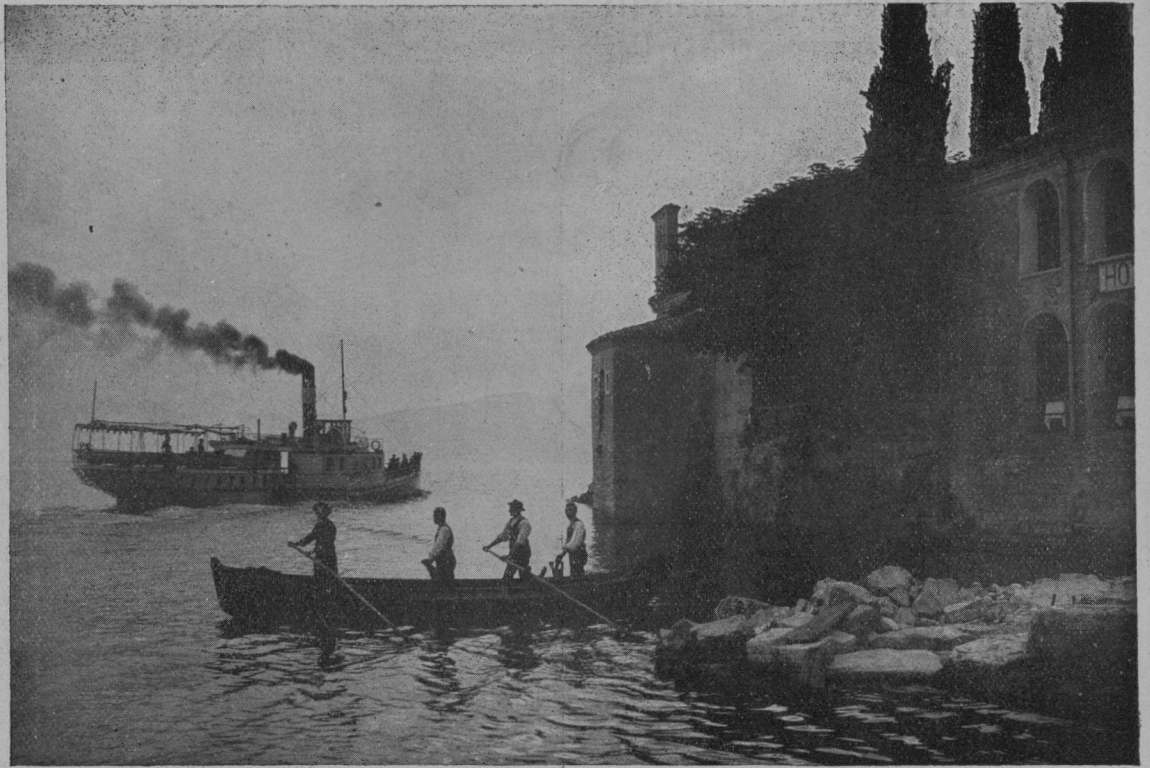
tovarniško mesto za puškarstvo in srebrne (tula) izdelke.

7. Orel (80.000), Kursk (90.000), Voroneš (95.000 duš), prvi dve ob Oki, tretje ob Donu, so bogata mesta z žitno trgovino. V okolici velike ravnine, polne pšeničnih polj.

8. Kazan na Kazanki, pritoku Volge, ima 190.000 duš in 54 pravoslavnih cerkev. Univerza. Trgovina s Sibirijo. Staro mesto s svojim Kremljem. Poleg Rusov žive tu Tataři, Čuvuši, Čeremisi in Mordvinci, torej zelo zanimiva ljudska mešanica, ki se bavi z obrtjo in trgovstvom ter ima železniške zveze z evropsko in azijsko Rusijo. Prej grozni Tataři so danes mirni in poštteni ljudje.

9. Perm na Kami, pritoku Volge, ima 63.000 duš, tovarne za železo in baker, ladjedelnice za ladje po Volgi. Nedaleč mesta je tovarna za topove. Železniške zveze ima preko Urala v Sibirijo. V okolici so rudokopi bakra, železa, zlata, srebra, platine in malahita.

10. Vjatka na Vjatki, pritoku Kame, ima okoli 50.000 duš in je gubernatorski in škofijski sedež ob križišču železnic. Tu živi tudi mnogo Tatarov, Votjakov, Čeremisov. Tovarne. (Dalje prih.)

Z južnotirolskega bojišča: Na Gardskem jezeru v dobi miru.

Slovenski planinci na doberdopski planoti.

Noč, blisk in grom in dež lije na okrvavljene poljane, ko se plazijo črne sence v prvo črto. Zabliska se ali posveti žaromet, in črne sence obleže na trebuhu nepremično. Svinčenke brenče, granate udarjajo, a črne vrste se plazijo naprej — molče, previdno, ne črhne se glasu, ne čuje se povelja — to so slovenski junaki, ki poznajo že vsak kamen okrog Sv. Martina, ki jim je znano že vse gorje in trpljenje in napor doberdopske planote. Priplazijo se v prvo črto, in ogrski bataljon se izgubi nazaj v rezervo.

Enakomerno streljanje laške infanterije traja vse noči; sedaj nekoliko poneha, zdaj se zopet podvoji. Sem pa tja zaragla tudi strojna puška ali treščni ročna granata. Zarometi svetijo vse noči, tako da je naše

premikanje silno težavno in nevarno. A volja premaga vse ovire in težave.

Jutranja zora prodre črno temo, svetli se za gorami, trudne vrste se poskrijejo in ko se zdani, ne opaziš žive duše na planoti doberdopski. Tu je najbolj ogrožena, nevarna, najhujše obstreljevana fronta. V jutranji zori se oglasijo velikanske vrste laških topov, bruhajo, tulijo, razsajajo in razbijajo naše poljane. Zgodi se, da treščni težka granata v našo črto, a ranjenci molče in se ne ganejo do črne noči; ali se prigradi, da se vname od granate suho grmičevje in zakopi, a vrste se ne ganejo, junaki vztrajajo, čuvajo, nihče ne zbeži, nihče ne izda naših pozicij. — Taka je usoda junakov doberdopskih, taka je disciplina slovenskih junakov. Vsa čast tudi vrlim našim havbičarjem, ki tako neumorno krijejo in branijo naše vrste. Malo jih je, a tako junaško kljubujejo noč in dan tem velikanskim vrstam laških baterij, ki raz-

sajajo okrog planote kot volkovi. Le par salv dajo naši topničarji in že umolkne pohabljen laška baterija in zvečer privlečejo zopet novo, ali pa zamenjajo pozicije.

Le grmenje topov, udarjanje in tuljenje granat, streljanje laške infanterije, — človeškega glasu pa se ne čuje, ne vidi žive duše na poljani, kakor da je vse ubito in uničeno na planoti. Tu ni požarov kot v Galiciji, ker so zidane vasi iz golega kamna in apna. Vas St. Martin, kamor udari na tisoče in tisoče granat, je danes kup kamenja. Do tu so se tudi že pripodili Lahi, a so morali zopet nazaj. Lepa cerkev je bila nad vasjo in visoke lipe so jo senčile, a danes je v razvalinah in drevja ne vidiš več. Po poljani padeš gotovo z vsakim drugim korakom v jamo, vsekano od granate, in železje ti ropota pod nogami. Tu zapaziš roko, tam nogo, tam zopet polovico razjedene telesa izpod zemlje. To vse napravijo granate, ki sekajo in rujejo

Naša vojska ob velikanskem močvirju Polinesije na Ruskem.

grobove, in mrtvi nimajo ne miru ne pokoja. Ponoči se seveda kolikor mogoče zopet zagrebe; v črni temi je delo počasno in težavno. A gorje živemu človeku, ki se ob belem dnevu prikaže na poljani! Infanterija, strojne puške, šrapneli in granate — vse udari po njem!

Lepo sije zlato solnce na poljane — a zemlja se trese in v duši razjeda črv. Tam daleč zadej se svetijo v solncu mirne naše vasi, tam spodaj se veselo smehlja slovenska Gorica, okrog nje pa spravlja naš kmet bogate poljske pridelke. A tu se trese zemlja, železo ječi, grobovi razruvani, zakopi razsuti. Ponoči se zopet dela in popravlja in telefonisti se plazijo za raztrganimi žicami.

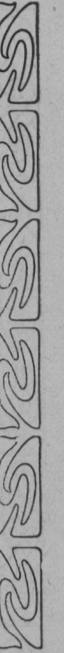
Tako gre dan za dnev, dolgi so dnevi, a noči kratke. Slovenski bataljon je izpolnjeval dolge mesece težke in krvave naloge na doberdobski planoti, dokler nas niso odpoklicali iz te fronte. Nadomestili so nas ogrski Slovaki, polni mlade sile in moči, in nam pogumno zatrjevali, da hočejo in da bodo tudi branili junaško to okrvavljeno slovensko poljano.

Vojna z Italijo.

Z Dobrdoške planote o laških topovih.

Zavrtni Lah poizkuša na vse mogoče načine napraviti si pot do Trsta. Pred nekoliko časom je dal pripeljati za svoje postojanke velik top z neke bojne ladje; top ima kaliber 30,5 cm. Pred našo črto je postavljenih nebroj sovražnih baterij, a kaj se brigamo zanje! Komaj otvori katera ogenj, jo že obložimo od vseh strani s šrapneli in granatami raznih kalibrov.

Da bi nas premagali, so postavili pred nas omenjeni ladijski top. Streljajo ž njim le poredko, ker tak top ne vzdrži veliko strelav; po par sto strelah postane po navadi neraben. Občudoval sem kroglo te pošasti. Človeku pri pogledu na njo postane tesno pri srcu. Krogla je iz jekla kakor sploh krogla od topov z bojnih ladij. Visoka je 1,20 m, zelo špičasta in tehta 380 kg. Nedavno so Lahi neko popoldne izstrelili 15 krogel. Šest jih ni eksplodiralo. Med temi šestimi je ena priletela v hrib, se malo zarila v tla, odskočila kakih 200 m,

Bojišče med Villiersan Bois a Souher na Francoskem, kjer so divjali najhujši boji. Fotografirano z višine Loretty.

padla na zemljo in se še nešteto krat prekucnila. Bučanje in žvižganje takih krogel pretresa človeku kosti.

Slučajno sem bil navzoč, ko so omenjeno kroglo operirali in jo potem odposlali v muzej na Dunaj. Najprej je spreten saper vzel iz njenega dna takozvani užigalec, ki je bil nekoliko pokvarjen in zato krogla ni eksplodirala. Nato so pa pobrali iz nje okoli 40 kg ekrazita. Vsak lahko sam presodi, kako strašna je moč take krogle, kadar eksplodira. Ko so padale krogle več kakor tisoč metrov od nas, sem mislil, da se bode hrib pogreznil. Po zraku pribuči kot bi se lokomotiva pridrsala, ko eksplodira, zažene tu pri nas v gorovju kot glave debele skale po več sto metrov naokoli.

Izračunali smo natanko, da strelja oni top do nas 12½ km daleč, parkrat je pa letela krogla čez nas v ozadje in izmerili smo, da je napravila pot 16 km. Za prvo razdaljo je potrebovala 43 sekund, da je priletela na mesto. Grozno je, če se pomisli, da taka teža v kratkem času toliko kilometrov daleč zleti.

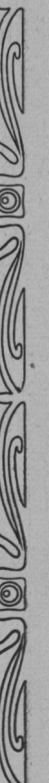
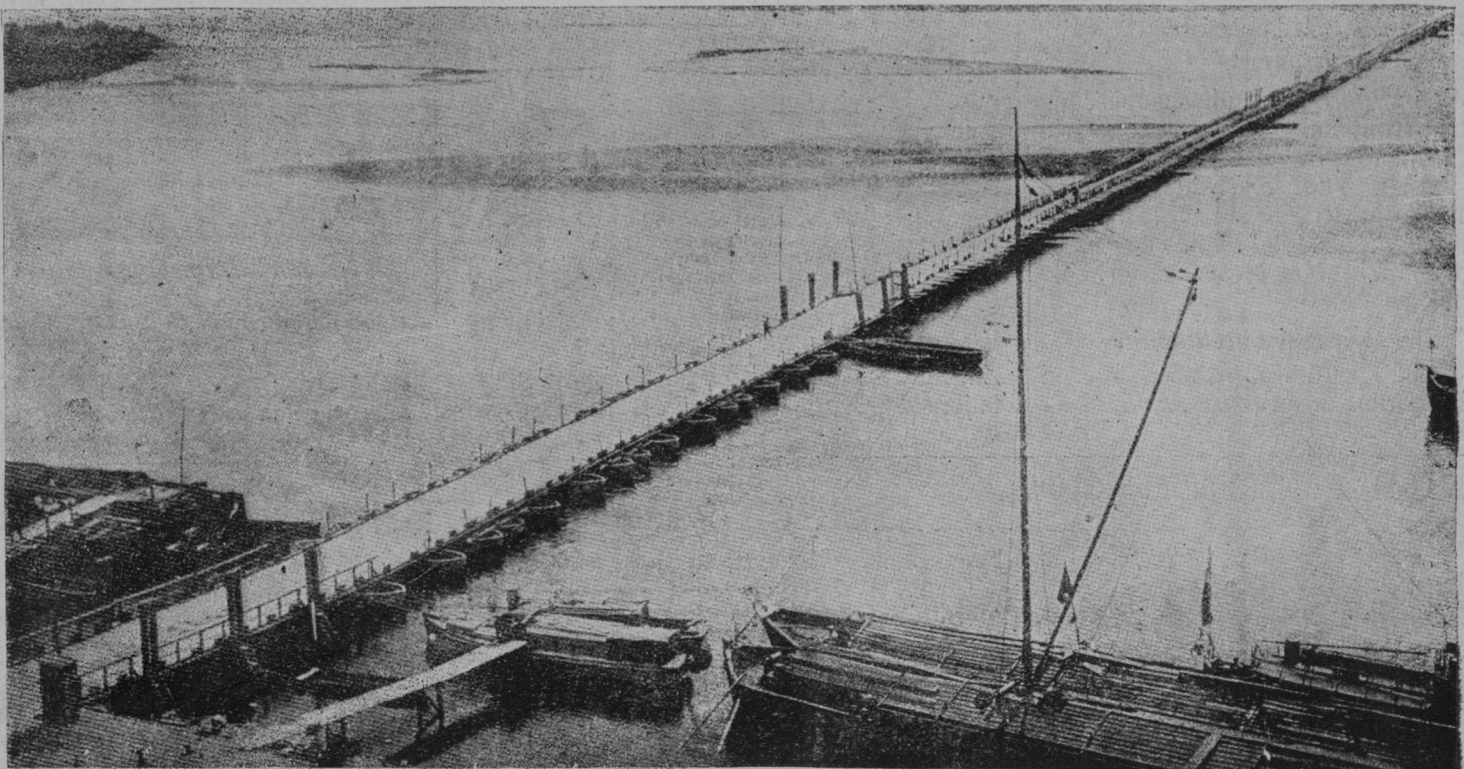
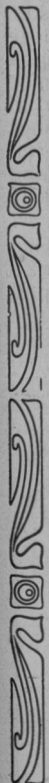
Omenjeni orjak dosedaj ni napravil nam skoro nobene škode. Prvi strel pona-

vadi ne zadene, preden pa drugi prileti, smo že vsi dobro zavarovani na svojih mestih v zemlji.

Naši topovi čvrsto bljujejo jeklo nad italijansko zalego. Sovražniki besne, ker ne vedo, kaj bi počeli.

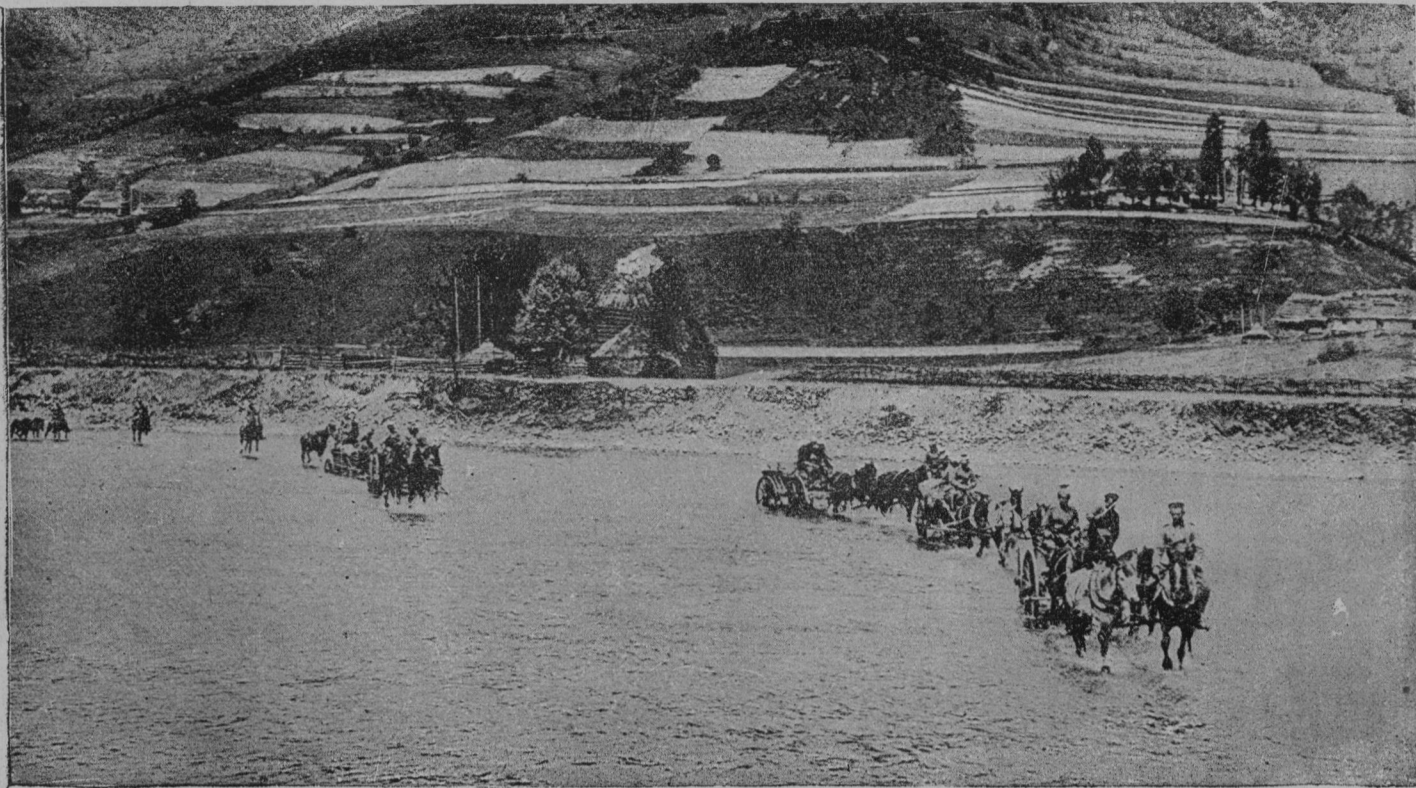
Razložek med prej in sedaj.

Veliko se je storilo za udobno nastanitev čet na Krasu: namesto šotora je že davno nastopila lahka lesena baraka in trdna kladara ali dobro urejena kamenita koč. V najsrednejši fronti, kjer se čete sedaj že redno vsakih par dni izmenjujejo, so že skoraj povsod napravljeni utrjeni hrami, proti katerim tudi najtežji ogenj ničesar ne zmore. Številne naravne votline, ki so jih deloma odkrili šele naši iznajdljivi ljudje, so opremljene z lesenimi odri do višine sedmih nadstropij, udobno urejene, električno razsvetljene in ventilirane. Znamenitosti za vse čase! Nove ceste in poljske železnice podpirajo gibljivost čet in trenja. Gosta brzojavna in telefonska mreža omogočuje hitro in lahko poveljevanje. Prav posebne spretnosti in truda je zahtevala zgradba strelskih jarkov samih, ki jih

1200 metrov dolg most na čolnih, ki ga je napravila naša vojska v treh dneh za prehod čez Vislo na Poljskem.

Prehód nemške armade čez reko Stryj na Ruskem.

je bilo mogoče napraviti le s pomočjo železnih drugov, dleta in kladiva ali z minami.

Prometne razmere v nekaterih avstrijskih deželah ob začetku vojne niso bile ravno najboljše; dejstvo je, da so se cestne zgradbe zanemarjale. To velja posebno za julijsko-karnijsko ozemlje na Koroškem, Kranjskem in severnem Primorju. Pomanjkanje dobrih prometnih zvez se je v vojni z Italijo zelo čutilo, premikanje in oskrbovanje čet je bilo oteženo. Vojno vodstvo je vzelo zgradbo potrebnih cest kratkomalo v svoje roke. In tedaj je naenkrat šlo: ceste ki bi se morda ne bile nikdar zgradile ali pa šele v desetletjih, so nastale čez noč.

Stroški za zgradbo teh cest so neizmerno cenejši nego bi bili v miru, ker se za ta dela porabljajo ujeti Rusi. Na tisoče si jih videl ob cestih, kako kopljejo, tolčejo, bijejo, vlačijo bremena.

Kadar se vojna izdivja, bodo spadale te ceste med razveseljive spomine, ki nam jih bo zapustila.

Sneg, sneg!

Iz Milana poročajo tudi časopisi, da na tridentski fronti sneg vidno otežuje delo „gorkim“ Italijanom. V višinah so imeli že 17 stopinj mraza. Tudi v krnskem oddelku se ital. vojaki kar tresejo od mraza. Neki kurat pripoveduje, da semintje kar tulijo od samega mraza. Naj le še čakajo! To je še komaj začetek!

Trije sovražni bataljoni

so naskakovali 7. oktobra pri gori Maroni (planota Folgarija) naše utrdbe. Udrli so

bili skoz naše porušene ovire, a pešpolk 14. jih je z bajoneti vrgel nazaj. Italjani so bežali. Dne 8. oktobra dopoldne je sovražnik še dvakrat napadel postojanke na Folgariji, a obakrat brezuspešno. Izgube Italijanov okrog 2000 mož.

Nenavadne strelske vaje — prelazu.

Junaški tirolski strelci so zvesti čuvaji svojih višin. Redke sovražnikove napade odbijejo s priznano ročnostjo. Včasih pretečejo tedni, preden se upajo Italjani zopet dražiti. Kaj početi med tem? Tirolci prirede od časa do časa na čereh v višini čez 2500 metrov streljanje na tarčo. Nekoč je bilo tako-le. 300 korakov pred strelci štrli stena kvišku. V sredi ima snežno belo kot krožnik široko žilo. Ta belina naj bi bila za tarčo. Trikrat streljati in trikrat zadeti — je doneslo kronico. Neki izboren strelec nastavi — zadene središče. Drugi strel — zopet srečen. Ko nameri za tretji strel, se pokaže ob nasprotni steni glava nekega bersaljerja, ki je bil radoveden, kaj počenjajo tu neustrašeni Tirolci. Naš strelec se malo premakne, sproži — pok — in Italjan se zvrne zadet v čelo — v prepad. „Die Scheib'n g'falt, die Wött verspielt!“ (zgrešil — izgubil), kriči drugi strelec. „Oha, Jakl, iatzht hon i erscht die richtige Scheib'n troff'n, an welschen Tappschedl.“ — „Oho, Jakec, zdaj sem še le zadel pravo tarčo: italijansko butico!“

Kakor junaki . . .

Vojaški kurat Leopold Turšič opisuje boje naših fantov pri Černelici v Galiciji. Značilne so besede, ki jih je izgovoril bataljonski poveljnik; „Gospod kurat! Pripo-

vedujte, kamorkoli pridete, da so se naši fantje borili kakor junaki. To vam rečem jaz! Kakor junaki!“

Na fronti. Trije štajerski kanarčki so čepeli v strelskem jarku, ko pride pošta. Eden izmed njih prejme zavojček. Vsi trije odvijajo in se vesele dobre in zaželjene vsebine: Klobas, čokolade, skladkorja, svalčic itd. Vmes je bila tudi stekleničica. „Čemu je neki tale reč?“ pravi eden. Das gehört für die Huste“ — to je zoper kašelj — meni drugi. „Natürlich kert's für d' Huaste“ — seveda je za kašelj — sodi prvi. Vsak vzame sladkorček, pa ga napoji s tekočino. Vsak pa zabavlja grenki in zoperni pijači, ki tako smrdi. Drugi dan pride pisemce, ki je v njem tudi ta stavek: „Ljubi sin! Pošljem ti steklenico „žavbe“, da boš z njo pregnal uši!“

Gospodinjstvo.

Ali so jajca sveža? Vlij v skledo 3 litre vode in raztopi v njih 3 polne kavne žlice soli. Deni jajca v to slano vodo. Ako so sveža, obleže na dnu; če so že malo starejša, pa se dvigne kvišku oni konec, kjer se je posušil beljak in je zato lažji, in jajca splavajo k vrhu. Ona jajca, ki so na vrhu, porabi kmalu, druga pa zloži v lonec ali v velik kozarec ter vlij nanje 2 litra vode, kateri si primešala $\frac{1}{8}$ litra steklene vode. Tako shranjena jajca imaš lahko več mesecev ne da bi se pokvarila.

Štruklji iz krompirjevega testa. Skuhaj pri zajutru kakih 5 krompirjev v oblicah. (Za krompirjevo testo je dobro, da krompir ni popolnoma do mehkega kuhan, ker se da potem lažje strgati na strgalniku in zgnesti). Krompir zgneti v testo z dvema jajcema, potrebno soljo in toliko moke, da je možno testo vdlati. Potem ga razvaljaj na pol cm debelo, zreži ga na podolgaste kosce, deni na vsak košček kupček sadne mezge,

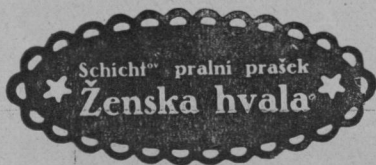
Schicht-Perilo — Bojno-Perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom „Ženska hvala“: Peri tedaj dalje kakor navadno. Samo malo mila — najboljšo Schichtovo milo znamka „Jelen“ — je še potrebno, da se dobi najlepše perilo.

Prihrani delo, čas, denar in milo.

Ominol je najboljšo sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsod!

brusnic ali kako sadje, zloži na namazano pločo, pomazi povrhu z jajcem ali mlekom ter speci.

Nadomestilo za žemelske drobtine. Skuhaj v poldrugem litru vode pol kilograma polentine moke, ki jo osoli. To naj stoji eno uro na ognjišču. Potem primešaj četrtr kg mešane ali pšenične moke ter pol zavitka Detkerjevega praška ter ako treba, še malo vode. Speci to testo v namazani kozi ne da bi prej shajalo. Kruh zreži na kosce, posuši ga v pečici in ga potem zmelji.

Madeže surovega sadja spraviš iz perila z razredčenim salmijakovim cvetom. Pomoči madežaste dele v to tekočino, pusti jih par hipov v njej, potem izplahni perilo v gorki vodi. Ako madeži ne izginejo takoj, treba ravnanje ponoviti.

Književnost.

Oton Župančič: Sto ugank. Izdala in založila Omladina v Ljubljani. Cena kartonirani knjižici 90 v. V dobi svetovnih ugank se je zatekel naš popularni pesnik Župančič k ugankam, ki jih je poklomal slovenski mladini. Kot umetnik je duhovito in v okusni, večkrat hudomušni obliki obdelal 100 predmetov in pojavov iz narave in življenja,

tako da bo imel veselje in užitek ob njih tudi vsak inteligent. Župančičeve uganke so vse nove, nekatere navidezno prav težke, a vse obenem zabavne. Mladini bodo nedvomno zelo dobrodošle. Župančič je dokazal, da je mogoče tudi uganke literarno obdelati ter bo služil naslednikom kot bister vzornik.

Steckenpferd-lilijinomlečno milo

prej ko slej neuprtno za racionalno oskrbo polti in lepote Priznanostna pisma. Po 1 K povsod.

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji zadveni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je toraj naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštine prosto. Naročite si ga z dobisnico takoj.

Kašelj in pljučne bolezni!

Kdor ima hud kašelj, hripavost, težko dihanje, astma — kdor je zbolel na pljučnem kataru ali kogar so težki pojavi sušice: dušljivi kašelj; vročica, nočno potenje, prsna bol, pljuvanje krvi — oslabei, dobi temeljito in hitro olajšanje. ojačenje moči, življenske svežosti ter telesne teže, če rabi svetovnoznanu pljučno redilno sredstvo „CERTOSAN“, ki je priznano učinkujoče, okusno zdravilo profesorja dr. Cuole. Velika originalna steklenica „Certosana“ stane 5 K. Dobi se v vseh lekarnah in če je tam ni dobiti, naročite pri glavni zalogi: Lekarna Josef pl. Török, Budimpešta, VI. Király-u. 12/105.

Zadružna tiskarna v Krškem

-- izvršuje tiskovine lično in ceno. --

Žlahtna jabolka

od 5 kg naprej po 20 do 60 v razpošilja po povzetju A. OSET, posestnik, pošta Guštanj, Korosko. Razpošilja tudi jabolčnik od 56 l naprej po 24 do 30 v liter.

453

Priporoča se
umetna knjigovoznica
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

476

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Siški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri farni cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepše lase. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las. Za gotovost se jamči. Zadostuje steklenica. Spričevala na razpolago.

Po vsaki fotografiji
napravimo
umetniško dovršene

POVEČANE SLIKE

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42×53 cm stanejo samo 20 K.

Naročila sprejema upravništvo
Tedenskih Slik v Ljubljani.

Modistika

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg 21

priporoča cenjenim damam
svojo zelo povečano zalogo
damskih klobukov in
otroških čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

SANATORIUM · EMONA
ZA · NOTRANJE · IN · KIRURGIČNE · BOLEZNI.
· PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA · KOMENSKEGA · ULICA · 4
SEF · ZDRAVNIK · PRIMARIJ · DR · FR · DERGANČ

Poravnajte naročnino!

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin
Ria balzam Vaših kurjih oces, bradavic otiščancev, v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lončki 2 K 50 v, 6 lončkov 4 K 50 v. Stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44, (Ogrsko).

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaj in perila
priporoča svojo veliko zalogo,

kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velbdje dlake in bambaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, in flanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke. Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . K 700,000.000.—

Vlog. . . . . „ 43,500.000.—

Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. 463

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Pisalne stroje, nove in rabljene, razmnoževalne aparate vseh vrst, pisarniške in registraturne oprave, barvne trakove, ogljeni papir ter vse druge potrebščine ima vedno v zalogi tvrdka

THE REX CO., Ljubljana,
Šelenburgova ul. 7/I. naspr. gl. pošte.

Podpisujte III. vojno posojilo!

Ako naročite in to storite
nenudoma,

1 srečko avstr. rdečega križa

1 srečko ogrskega rdečega križa

1 srečko budimpeštanske bazilike

1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz

leta 1880

1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk

iz leta 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitnik
630.000 kron

Mesečni obrok za
vseh pet srečk ozir.
dobitnih listov samo
5 kron

dobite igralno pravico do bobitkov
ene turške srečke v znesku
do 4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:
Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

Odlikovana na razstavi v Radovljici leta 1914 s
častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

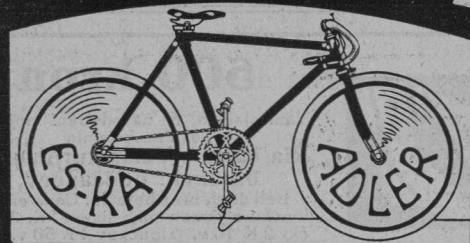
najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim

bolezni, se dobi pri
Gabrijelu Eržen, Zapuže
pošta Begunje
pri Lescah,
Kranjsko.

Cene zmjerne. Za
pristnost jamčim.

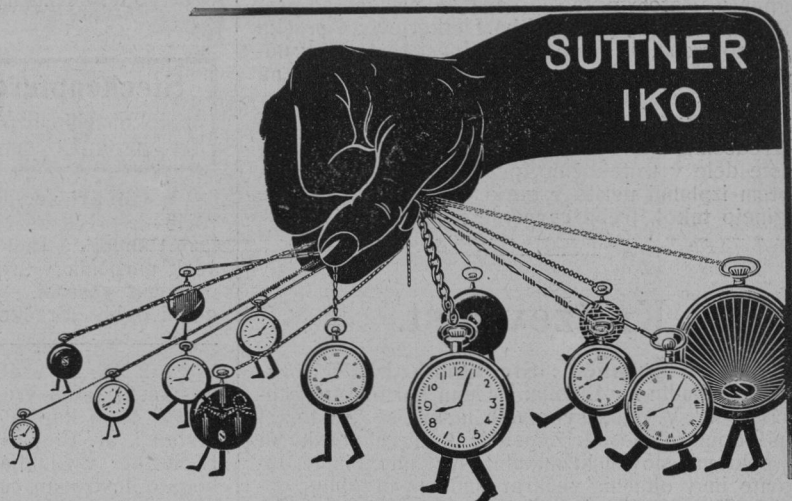
GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu
imenu hiše čast delajo.

Št. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura	K 4-10
„ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih	5-90
„ 719. Srebrna remontoar-ura	7-80
„ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti	8-40
„ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov	7-20
„ 518. Ploščnata nikelnasta kavalijska ura	7-50
„ 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta	7-90
„ 804. Srebrna damska ura	9-50
„ 1203. Dobra budilka	3-50
„ 1316. Lepa salonska ura	10-50
„ 1325. 14 dni tekoča salonska ura, zelo lepa	20-—

Št. 1318. Moderna, 14 dni tekoča salonska ura	K 17-40
„ 1360. Lepa stenska ura	4-80
„ 1544. Usnjata zapestnica z uro	10-50
„ 712. Nikelnasta IKO-ura, 15 kamnov	14-—
„ 1450. Bela kovinasta verižica	2-80
„ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta	1-—
„ 916. Srebrna verižica, masivna	3-20
„ 422. Nikelnasta športna verižica	1-75
„ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“	2-—
„ 213. Srebrni prstan z kamnom	1-40
„ 211. Srebrni prstan z kamnom	—90
„ 1063. Prstan, zlato na srebro	2-70

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se
po povzetju ali če se
denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštnine prosto.

Neugajajoče
se zamenja!

Lastna tovarna ur v Švici! — Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša preciz. ura.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 12.

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

PETER KOZINA & Ko.

Tovarna črevljev v Trziču
na Gorenškem

Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.

Vojaški črevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

Vojno posojilo je najbolje naložen denar!

Naročnina za list „Tedenske Slike“; za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5.—, celo leto K 10.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3-50, 1/2 leta K 7.— celo leto K 14.—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 16-80. Za Ameriko letno 3-25 dolarjev.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.